

Szczecin, dnia 16 marca 2018 r.

**Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie**

WK.0913.1356.41.K.2017

***Pan
Kazimierz Szarżanowicz
Wójt Gminy Stargard***

Informuję, że działając na podstawie art. 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych¹, w okresie od 8 września do 20 grudnia 2017 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie przeprowadziła kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Stargard za lata 2013-2016, wybranych zagadnień za okres sprzed 2013 r. oraz występujących w roku 2017.

Protokół kontroli został podpisany i przekazany Panu w dniu 15 stycznia 2018 r.

W toku przeprowadzonych czynności ustalono, że kontrolowana jednostka nie wyeliminowała wszystkich nieprawidłowości, stwierdzonych w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy. Nieprawidłowości i uchybienia wymienione zostały w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 17 lutego 2014 r. (WK.0913.1144.43.K.2013), a pismem z dnia 18 marca 2014 r. (znak: OS.1740.7.2014.JM) zapewnił Pan o podjęciu działań mających na celu ich wyeliminowanie w przyszłości.

W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono jednak, że w latach 2013-2015 bezpośrednio z budżetu jednostki samorządu terytorialnego poniesiono wydatki na potrzeby organizacji pozarządowej realizującej zadania Gminy z zakresu kultury fizycznej.

Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, ich wadliwej interpretacji oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej i wystąpiły w następujących obszarach działalności:

I. W zakresie spraw organizacyjnych

1. W badanym okresie czynności związane z realizacją budżetów szkół samorządowych (6) oraz zawieraniem umów cywilnoprawnych, powodujących po stronie tych jednostek budżetowych zobowiązania pieniężne – na podstawie upoważnień z lat 2004 i 2011 – wykonywał kierownik Ośrodka Administracyjnego Szkół Gminy Stargard Szczeciński², powołanego do obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkół podstawowych i gimnazjum³, co było niezgodne z art. 39 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 ustawy o systemie oświaty⁴

¹ ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561)

² dalej: Ośrodek Administracyjny Szkół

³ uchwałą Nr XV/98/95 Rady Gminy w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Administracyjnego Szkół gminy Stargard Szczeciński

⁴ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.; Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.; Dz. U. z 2016 r. 1943 z późn. zm.)

w zw. z art. 53 ust. 2 ustawy o finansach publicznych⁵ i od dnia 1 stycznia 2016 r. – z art. 10 lit. c ustawy o samorządzie gminnym⁶. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą kierownicy ww. samorządowych jednostek budżetowych, a z nadzoru Wójt – str. 19 i 20 protokołu kontroli.

2. Pomimo obowiązku wynikającego z § 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury⁷, w okresie do 20 października 2017 r. Gmina, będąca organizatorem samorządowej instytucji kultury pn. Biblioteka Publiczna Gminy Stargard, nie prowadziła rejestru instytucji kultury w postaci elektronicznej. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Kierownik Referatu Organizacyjnego Spraw Społecznych i Obywatelskich, a z nadzoru Sekretarz – str. 22 i 23 protokołu kontroli.

W wyniku działań kontroli, począwszy od dnia 21 października 2017 r., utworzono rejestr instytucji kultury w wersji elektronicznej, który opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. W latach 2013-2016 Gmina była właścicielem samochodów osobowych (3). Pomimo wykorzystywania tych pojazdów przez pracowników Urzędu Gminy do celów służbowych nie podjęto działań w celu ochrony tych składników majątku, w szczególności nie określono sposobu oraz częstotliwości rozliczania kosztów ich używania, czym naruszono art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 274-275 protokołu kontroli.

Zarządzeniem Nr 19/17 z dnia 25 stycznia 2017 r. Wójt wprowadził do stosowania Regulamin korzystania z samochodów służbowych Urzędu Gminy.

4. Nie opracowano planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2013-2016, co było niezgodne z art. 25 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami⁸. Ww. plan powinien być opracowany na okres trzech lat i zawierać dane wskazane w art. 23 ust. 1 lit. d ww. ustawy. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 188 i 189 protokołu kontroli.

II. W zakresie spraw budżetowych, realizacji zobowiązań podatkowych oraz gospodarki finansowej

1. Planu dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2016 r. nie zwiększono o dotację celową z budżetu państwa w kwocie 45 000,00 zł, przeznaczoną na realizację Programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania (rozd. 85295, § 2030)⁹, co było niezgodne art. 211 ust. 1 i ust. 4 w zw. z art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych oraz z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁰. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Skarbnik, która nie przygotowała projektu uchwały budżetowej uwzględniającej ww. zmianę

⁵ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.; Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.)

⁶ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.)

⁷ rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r. poz. 189)

⁸ ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.; Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.; Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.)

⁹ otrzymaną przez Gminę na podstawie zarządzenia Nr 774/2016 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 28 listopada 2016 r.

¹⁰ ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.)

w planowanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego – str. 210 i 211 protokołu kontroli.

2. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy na lata 2017-2023¹¹ nie zaprezentowano kwoty długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu w latach 2017-2019 w wartościach odpowiednio: 246 431,10 zł, 110 543,20 zł i 214 818,10 zł, wynikającego z zawartych w latach 2015-2017 umów wykupu urządzeń wodociągowych przyłączonych do sieci Gminy, którymi cenę tego wykupu ustalono w ratach. Powyższe świadczy o braku realistyczności ww. prognozy, czym naruszono art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Projekt ww. dokumentu przygotowała Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Wójt – str. 349-353 protokołu kontroli.
3. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 9 pkt 1 w zw. z art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych¹² Gmina nie dopełniła obowiązku złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2013-2015, wskutek czego zaniechano ustalenia i poboru dochodów z tytułu tego podatku w wysokościach odpowiednio: 625 838,00 zł, 677 689,00 zł oraz 625 838,00 zł, co było niezgodne z art. 42 ust. 5 i art. 254 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Zaniechanie ustalenia dochodów podatkowych Gminy w prawidłowej wysokości mogło spowodować naliczenie rocznej części subwencji ogólnej z budżetu państwa na rok 2016 (10 157 878,00 zł) w kwocie wyższej o 1 313 678,00 zł od należnej (8 844 200,00 zł).
 W dniu 21 listopada 2017 r. Gmina sporządziła i złożyła deklaracje na podatek od nieruchomości za lata 2013-2015, a następnie dane wykazane w tych deklaracjach skorygowała w dniu 30 listopada 2017 r. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych należności wynikających ze złożonych deklaracji jednostka nie wprowadziła do podatkowych ksiąg rachunkowych oraz ich nie zapłaciła.
 Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 134-142 i 146 protokołu kontroli.
4. Na podstawie umowy z dnia 26 lipca 2012 r., po zmianie aneksem z dnia 17 lipca 2013 r., na okres od 1 sierpnia 2012 r. do 31 lipca 2015 r., na potrzeby zawodników Ludowego Zespołu Sportowego Gmina wynajęła boisko (o pow. 10 000 m²) wraz z pomieszczeniami szatni, w wyniku czego – zamiast dofinansować realizowane przez ww. organizację pozarządową zadania publiczne z zakresu upowszechniania kultury fizycznej w formie dotacji celowej, po rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert – bezpośrednio z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w latach 2012-2015 poniesiono wydatki na potrzeby bieżące Ludowego Zespołu Sportowego w łącznej kwocie 4 428,00 zł, czym naruszono art. 44 ust. 2 w zw. z art. 221 ust. 1 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych¹³ oraz art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁴. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 66 i 67 protokołu kontroli.
5. W dniu 5 kwietnia 2016 r. z dochodów zrealizowanych przez Urząd Gminy i podlegających odprowadzeniu na rachunek budżetu poniesiono wydatek w kwocie

¹¹ przyjętej uchwałą Nr XXXIII/236/17 Rady Gminy Stargard z dnia 27 października 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017-2023

¹² ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.; Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.)

¹³ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.)

¹⁴ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.)

15 245,54 zł na zapłatę składek na ubezpieczenia zdrowotne od wynagrodzeń wypłaconych pracownikom tego Urzędu, czym naruszono art. 254 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Inspektor w Referacie Finansowym, a z nadzoru Skarbnik – str. 90 i 91 protokołu kontroli.

6. W latach 2012-2013 bez kontrasygnaty Skarbnika (głównego księgowego budżetu) zaciągnięto zobowiązania pieniężne w łącznej kwocie 5 991,00 zł, czym naruszono art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym¹⁵. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 66-67, 70 protokołu kontroli.
7. W okresie od stycznia do marca 2017 r. Wójt korzystający z samochodu służbowego (skoda Octavia) nie dopełnił obowiązku codziennego wypełnienia kart drogowych, czym naruszył obowiązujące w Urzędzie Gminy zasady rozliczania kosztów używania samochodów służbowych¹⁶. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 278 i 279 protokołu kontroli.

III. W zakresie sprawozdawczości

1. Jednostkowe sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego za okresy sprawozdawcze od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 r. i 2016 r. sporządzono odrębnie dla organu oraz Urzędu Gminy, zamiast zakresem tych sprawozdań objąć dane zarówno organu jak i jednostki powołanej do jego obsługi, co było sprzeczne z § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷. Projekty ww. sprawozdań sporządziła Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Wójt – str. 116 i 117 protokołu kontroli.
2. W sprawozdaniach za rok 2014: Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy¹⁸ oraz Rb-27S z wykonania planu dochodów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego¹⁹ wykazano skutki:
 - obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób prawnych w kwocie 419 501,04 zł, zamiast w wynikającej z ewidencji księgowej wartości 397 418,60 zł (różnica 22 082,44 zł),
 - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) od osób prawnych w kwocie 773 252,00 zł, zamiast w wynikającej z ewidencji księgowej wartości 272 393,84 zł (różnica 500 858,16 zł),
 co było niezgodne z zasadami wykazywania danych w tego rodzaju sprawozdaniach, określonymi § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w zw. z § 3 pkt 9 i pkt 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych²⁰. Projekty ww. sprawozdań sporządziła Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Wójt – str. 131-133 protokołu kontroli.
3. W pozycji kredyty i pożyczki (wiersz E2.) jednostkowych Rb-Z kwartalnych sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Gminy:

¹⁵ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.; Dz. U. z 2013 r., poz. 645 z późn. zm.)

¹⁶ wprowadzone do stosowania zarządzeniem Nr 19/17 Wójta z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie Regulaminu korzystania z samochodów służbowych Urzędu Gminy

¹⁷ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 z późn. zm.; Dz. U. z 2016 r. poz. 1015)

¹⁸ sporządzonym w dniu 20 lutego 2015 r.

¹⁹ korekta Nr 1 z dnia 18 marca 2015 r.

²⁰ Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiąca załącznik Nr 39 do ww. rozporządzenia

- za okresy od IV kwartału 2014 r. do IV kwartału 2015 r. nie ujęto zobowiązań jednostki wywołujących skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu, wynikających z umowy z dnia 25 listopada 2014 r. na zakup urządzenia Acer Switch 2 i router LTE o wartości ogółem 1 628,64 zł;
- według stanu na koniec IV kwartału 2016 r. zobowiązań w łącznej kwocie 356 974,30 zł wynikających z umów zawartych w latach 2015-2016 z osobami fizycznymi i osobą prawną, na podstawie których jednostka zobowiązała się do wykupu urządzeń wodociągowych przyłączonych do sieci gminnej o wartości ogółem 356 974,30 zł,

co było niezgodne z zasadami sporządzania tego rodzaju sprawozdań, określonymi § 10 ust. 4 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²¹ w zw. z § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań²². Projekty ww. sprawozdań sporządziła Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 98-100, 107-109 i 129 protokołu kontroli.

W wyniku ustaleń kontroli do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie Gmina przekazała skorygowane jednostkowe Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec III kwartału 2017 r., sporządzone w dniu 9 listopada 2017 r., w którym zaprezentowano zobowiązania jednostki w łącznej kwocie 387 447,70 zł wynikające z zawartych umów, na podstawie których Gmina zobowiązała się do wykupu urządzeń wodociągowych przyłączonych do sieci gminnej.

4. Objęte kontrolą jednostkowe sprawozdania budżetowe oraz w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek budżetowych (4) za rok 2015, w zakresie administracyjnym, finansowym i organizacyjnym obsługiwanych przez Ośrodek Administracyjny Szkół zostały sporządzone i przekazane odbiorcy przez Kierownika tego Ośrodka, zamiast przez dyrektorów obsługiwanych jednostek, co było sprzeczne odpowiednio z § 4 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy samorządowych jednostek budżetowych oraz kierownik Ośrodka Administracyjnego Szkół – str. 116 i 117 protokołu kontroli.

IV. W zakresie rachunkowości

1. Do 2016 r. nie dokonano ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych organu i jednostki powołanej do jego obsługi za lata 2012-2014 pomimo, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zatwierdził sprawozdania finansowe Gminy za wskazane okresy sprawozdawcze²³, czym naruszono art. 12 ust. 4 ustawy o rachunkowości²⁴ i § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości²⁵. Z powodu nie wyłączenia

²¹ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773)

²² Instrukcja sporządzania sprawozdań, stanowiąca załącznik Nr 9 do ww. rozporządzenia

²³ uchwałami: Nr XXX/263/13 z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2012 rok, Nr XL/337/14 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2013 rok, Nr IX/48/15 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2014 rok

²⁴ ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.; Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)

²⁵ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,

możliwości dokonywania zapisów w księgach rachunkowych po zakończeniu okresów sprawozdawczych, nie zapewniono automatycznej kontroli ciągłości zapisów oraz przeniesienia sald, stanowiących odpowiednio bilanse zamknięcia poszczególnych okresów i otwarcia na kolejne lata, a dane prezentowane w bilansach Gminy za lata 2012-2014 w pozycjach aktywów i pasywów nie odpowiadały wartościom wynikającym z ksiąg rachunkowych. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Skarbnik, a z nadzoru Wójt – str. 76-85 protokołu kontroli.

Ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych za lata 2012-2014 dokonano w okresie od 5 stycznia do 14 kwietnia 2016 r.

2. Dokumentacji opisującej przyjęte w badanym okresie zasady (politykę) rachunkowości organu i urzędu²⁶ nie zaktualizowano o wskazanie:

- stosowanych w księgach rachunkowych w 2016 r. zapisów na kontach 133 i 130 dotyczących operacji dla odrębnie prowadzonych rachunków bankowych dla budżetu jednostki oraz Urzędu Gminy,
- wykorzystywanego do zapisów księgowych w 2016 r. konta 640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- wersji programów komputerowych (11), wykorzystywanych przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych,

czym naruszono art. 10 ust. 2 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości. Ponadto przywołaną dokumentacją opisującą przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości²⁷ wskazano, że ewidencję szczegółową do konta 130 Rachunek bieżący jednostki prowadzi się przy użyciu subkont: dochodów i wydatków budżetowych, rachunków projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, zamiast w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych, co było sprzeczne z zasadami prowadzenia tego konta, określonymi Planem kont dla jednostek budżetowych²⁸. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Skarbnik, która Wójtowi nie przedłożyła projektu zmian ww. procedur wewnętrznych – str. 56-60, 259 i 260 protokołu kontroli.

3. Wbrew przyjętym w Urzędzie Gminy zasadom funkcjonowania urzędzeń księgowych, na koncie 201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, zamiast na koncie 240 Pozostałe rozrachunki ujęto rozrachunki:

- ze Związkiem (...) z tytułu składki członkowskiej za rok 2016 w wysokości 263 240,50 zł,
- z osobami fizycznymi i z osobą prawną z tytułu umów (38) zawartych w latach 2015-2016 na wykup urządzeń wodociągowych przyłączonych do sieci Gminy w łącznej kwocie 356 974,30 zł,

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289)

²⁶ wprowadzonej do stosowania uchwałą Nr 513/02 Zarządu Gminy z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Gminy Stargard Szczeciński i Urzędu Gminy, po zmianie zarządzeniami Wójta w sprawie wprowadzenia zmian do dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości (...): Nr 270/10 z dnia 30 grudnia 2010 r., Nr 60/12 z dnia 30 marca 2012 r. i Nr 3/16 z dnia 4 stycznia 2016 r.

²⁷ wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Nr 60/12 Wójta z dnia 30 marca 2012 r.

²⁸ Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiący załącznik Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.)

– z podwykonawcą zrealizowanego w 2015 r. zadania inwestycyjnego, któremu w 2015 r. nienależnie wypłacono kwotę 57 654,52 zł.

Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Inspektor ds. ewidencji wydatków, a z nadzoru Skarbnik – str. 105, 106, 109, 110, 172 protokołu kontroli.

4. Do dnia 15 grudnia 2017 r. do ewidencji pozostałych środków trwałych (konto 013) nie wprowadzono urządzeń Acer Switch i router LTE o wartości początkowej 1 682,64 zł zakupionych na potrzeby Urzędu Gminy w dniu 25 listopada 2014 r., co świadczy o braku rzetelności ksiąg rachunkowych, wymaganej art. 24 ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy o rachunkowości. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Informatyk, który nie sporządził dowodu OT pomimo takiego obowiązku, wynikającego ze stosowanej w Urzędzie Gminy Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych, stanowiącej załącznik do dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy, a z nadzoru Wójt – str. 353-355 protokołu kontroli.
5. W latach 2013-2016 księgi rachunkowe samorządowych jednostek oświatowych (6) oraz Ośrodka Administracyjnego Szkół, wykonującego wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną samorządowych jednostek oświatowych, prowadzone były w ramach jednego rejestru księgowego z analitycznym podziałem na poszczególne jednostki, zamiast w formie odrębnych ksiąg dla każdej z tych jednostek budżetowych, czym naruszono art. 4 ust. 3 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 2 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 ust. 1 i ust. 4 ustawy o rachunkowości. Dla wskazanych podmiotów prowadzono również wspólny dla tych jednostek bankowy rachunek bieżący, zamiast odrębnych rachunków bankowych dla poszczególnych jednostek, co było sprzeczne z zasadami gospodarowania środkami finansowymi przez samorządowe jednostki budżetowe, określonymi art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Kierownik Ośrodka Administracyjnego Szkół, a z nadzoru Wójt – str. 35, 36, 73-76 protokołu kontroli.
6. Nie dopełniono obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji:
 - a) aktywów pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz zobowiązań z tytułu zaciągniętych długoterminowych kredytów bankowych (3) na ostatni dzień:
 - 2014 r. odpowiednio w wysokości 555 444,97 zł oraz 14 953 000,00 zł,
 - 2013 r. odpowiednio w wysokości 1 382 497,13 zł oraz 16 044 000,00 zł
 - b) na dzień 31 grudnia 2013 r.:
 - rozrachunków budżetu i Urzędu Gminy, stanowiących należności na łączną kwotę 2 211 218,53 zł oraz zobowiązania na kwotę ogółem 1 934 133,78 zł;
 - wartości niematerialnych i prawnych o łącznej wartości 134 583,04 zł;
 - środków trwałych w budowie (inwestycji) o wartości ogółem 691 057,42 zł,
 czym naruszono obowiązujące w Urzędzie Gminy zasady przeprowadzania inwentaryzacji, określone Instrukcją przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji (rozdz. IV pkt 13, 14 i 15)²⁹ w zw. z art. 26 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o rachunkowości. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Skarbnik – str. 46-49, 164-166, 179-180 i 198 protokołu kontroli.
7. Zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów o wartościach ewidencyjnych na koniec lat 2015 i 2016 odpowiednio: 27 660 936,72 zł oraz 25 882 203,51 zł, co było

²⁹ wprowadzoną do stosowania uchwałą Nr 513/02 Zarządu Gminy w Stargardzie z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Gminy Stargard Szczeciński i Urzędu Gminy w Stargardzie Szczecińskim

niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt, który nie powołał komisji w celu przeprowadzenia tej inwentaryzacji³⁰ – str. 189-191 protokołu kontroli.

Wymienione wyżej nieprawidłowości nie wyczerpują wszystkich negatywnych ustaleń zawartych w protokole kontroli. Część z nich nie została ujęta w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym z uwagi na ich mniejszy ciężar gatunkowy.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości koniecznym jest bezwzględne przestrzeganie obowiązujących norm prawnych oraz podjęcie następujących działań:

I. W zakresie spraw organizacyjnych

1. Zorganizowania wspólnej obsługi finansowej oraz rachunkowości i sprawozdawczości samorządowych jednostek oświatowych zgodnie z przepisami obecnie obowiązującymi w tym zakresie, w szczególności z zachowaniem kompetencji wyłącznie kierowników obsługiwanych jednostek do dysponowania środkami publicznymi oraz zaciągania zobowiązań.
2. Opracowania wymaganego obowiązującymi przepisami planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

II. W zakresie spraw budżetowych, realizacji zobowiązań podatkowych oraz gospodarki finansowej

1. Przestrzegania obowiązku wprowadzania do budżetu jednostki samorządu terytorialnego, po stronie planu, dochodów z budżetu państwa.
2. Prezentowania w Wieloletniej Prognozie Finansowej realistycznych danych w zakresie kwoty długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu.
3. Wprowadzenia do podatkowych ksiąg rachunkowych roku 2017 przypisów podatku od nieruchomości Gminy za lata 2013-2015 oraz wniesienia dochodów z podanego tytułu na rachunek bankowy budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Kwotę dochodów z wpływów uzyskanych w 2018 r., wniesionych z tytułu podatku od nieruchomości za lata 2013-2015 należy wykazać w sprawozdaniu Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za okres, w którym dochody te wpłynęły na rachunek bankowy budżetu, a do sprawozdań złożonych do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie należy dołączyć szczegółową informację o kwotach w nich ujętych, w rozbiciu na poszczególne lata, w tym szczegółowo wskazać wielkości skutków, będących wynikiem złożenia ww. deklaracji za lata 2013-2015 w związku z ustaleniami przeprowadzonej kontroli.
4. Finansowania zadań z zakresu kultury fizycznej realizowanych przez organizacje pozarządowe zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.
5. Dokonywania wydatków ze środków publicznych z zachowaniem zasad obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego.
6. Zaciągania zobowiązań pieniężnych na podstawie umów opatrzonych kontrasygnatą Skarbnika lub osoby przez niego upoważnionej.

³⁰ zgodnie z treścią rozdz. III obowiązującej w Urzędzie Gminy Instrukcji przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji komisje inwentaryzacyjną, jej skład (...) powołuje Wójt Gminy

7. Przestrzegania przez Wójta obowiązujących w Urzędzie Gminy procedur w zakresie rozliczania kosztów używania samochodów służbowych.

III. W zakresie sprawozdawczości

1. Sporządzania sprawozdań jednostkowych z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Przekazania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie skorygowanych o wyniki kontroli sprawozdań Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy oraz Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wraz z uzasadnieniem w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych oraz ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (bez ulg i zwolnień ustawowych) w roku 2014 z uwzględnieniem zasad obowiązujących w tym zakresie³¹.
3. Przestrzegania obowiązku sporządzania sprawozdań w zakresie operacji finansowych rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.
4. Sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych oraz w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek budżetowych obsługiwanych przez Ośrodek Administracyjny Szkół wyłącznie w przypadku powierzenia tej jednostce obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych.

IV. W zakresie rachunkowości

1. Przestrzegania obowiązku ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych w ustalonych terminach.
2. Bieżącego aktualizowania dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości Gminy i Urzędu Gminy w zakresie wersji programów komputerowych wykorzystywanych przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych oraz zasad prowadzenia ewidencji szczegółowej do urządzeń księgowych, w szczególności do kont: 133 Rachunek budżetu, 130 Rachunek bieżący jednostki oraz 640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów.
3. Ewidencjonowania operacji występujących w Urzędzie Gminy na kontach przewidzianych obowiązującym Zakładowym planem kont.
4. Bieżącego sporządzania dowodów OT Przyjęcie środka trwałego oraz wprowadzania operacji nabycia składników majątkowych do ewidencji pozostałych środków trwałych w celu zapewnienia rzetelności zapisów w tych księgach rachunkowych.
5. Zapewnienia prowadzenia w Ośrodku Administracyjnym Szkół odrębnych ksiąg rachunkowych oraz dla obsługiwanych przez ten Ośrodek samorządowych jednostek budżetowych odrębnych bieżących rachunków bankowych.
6. Przestrzegania obowiązku inwentaryzowania aktywów i pasywów jednostki zgodnie z zasadami obowiązującymi w jednostce oraz z zachowaniem terminów wyznaczonych na przeprowadzenie inwentaryzacji.
7. Powoływania komisji wymaganej procedurami wewnętrznymi stosowanymi w jednostce w celu przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów.

³¹ określonych § 24 ust. 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109)

Wyrażam przekonanie, że przeprowadzone czynności kontrolne oraz powyższe wnioski przyczynią się do poprawy gospodarowania środkami publicznymi.

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Izby, za moim pośrednictwem, zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych, dotyczących zarzutów naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie w niniejszym wystąpieniu w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia.

Stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o powiadomienie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie
(-) *Bogusław Staszewski*

Do wiadomości:

Pan Edward Kosmal
Przewodniczący Rady Gminy Stargard